

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró A. D. felperesnek a E. Hatóság alperes ellen hátrányos megkülönböztetés tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perben - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a Pest Megyei Bíróság érdekelt beavatkozott - a Nógrád Megyei Bíróság 2007. június 4. napján kelt 10.K.20.260/2007/14. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 17. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Nógrád Megyei Bíróság 10.K.20.260/2007/14. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A le nem rótt 36.000.- /azaz harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I N D O K O L Á S

A jogtanácsos foglalkozású felperes a Pest Megyei és a Fővárosi Bíróság épületében járva azt tapasztalta, hogy míg a beléptetésnél a fémdetektoros kapun kell áthaladnia, táskáját a biztonsági őrség átvizsgálja, ugyanakkor a belépéshez az ügyészeknek, a rendőrhatalóság munkatársainak és az ügyvédeknek elegendő az igazolványuk felmutatása, nevezettek átvizsgálásra nem kerülnek. Emiatt belépésük a bíróságokra a jogtanácsosoknak körülményesebbé válik az ügyvédként, ügyészként vagy ügyvédjelöltként belépőkkel szemben. A kérelmező megalapozatlannak tartva a jogtanácsosokkal szemben tanúsított kedvezőtlenebb bánásmódot, beadvánnyal fordult az alpereshez.

Az alperes az EBH/243/2006/18. számú 2006. május 4. napján kelt határozatával a felperes kérelmét elutasította, mert az eljárás alá vont bíróságok az egyenlő bánásmód követelményét a kérelmezővel szemben nem sértették meg. A határozatban kifejtett álláspont szerint a jogtanácsos kérelmezővel szembeni intézkedésnek a

tárgyilag os mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka volt. A kérelmező kötelező kamarai tagsággal nem rendelkezik, a reá vonatkozó jogszabályok értelmében a nyilvántartásba vétel kritériumai kevésbé szigorúak, mint az ügyvédek esetében, az Etikai Kódexnek történő alávetettség hiánya ugyancsak azt erősíti meg, hogy az ilyen kódexszel rendelkező ügyvédi kör ellenőrizhetősége jobban körülhatárolt, mint a jogtanácsosoké.

A határozat felülvizsgálata iránt a felperes nyújtott be keresetet, melyben kérte a határozat hatályon kívül helyezését, és az alperes új eljárásra kötelezését. Álláspontja szerint az alperes nem indokolta meg megfelelő mélységben a csoportok közötti különbségtétel ésszerű indokát, a kérelemben megnevezett kedvezőbb elbánásban részesülő jogászok közül csak az ügyvédi kamarai tagsággal rendelkező jogászi körrel foglalkozott, továbbá kifogásolta, hogy egyes jogtanácsosok beléptetése is könnyebb.

A megyei bíróság az alperes határozatát hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Indokolása szerint a felperes az eljárást kezdeményező beadványában nemcsak az ügyvédek, hanem az ügyészek csoportját is a jogtanácsosi csoporthoz hasonló helyzetben lévő személyeknek jelölte meg. Ennek ellenére az alperesi határozat indokolása nem tartalmaz arra vonatkozó megállapítást, hogy az alperes az ügyészt a jogtanácsossal összehasonlító helyzetben lévőknek tekinti-e, és így arra vonatkozóan sem, hogy az ügyészek beléptetési megkülönböztetésének mi a közvetlen ésszerű indoka. Az ítélet szerint az alperes eljárási hibát ejtett, mert kellő mélységben a döntéshozatalhoz szükséges tényállást nem tisztázta.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben az ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Előadta, hogy a bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, mert a bíróság tanácsa helyett az ügyben egyesbíró járt el. Állította továbbá, hogy tényállás-tisztázási kötelezettségének teljes mértékben eleget tett. Jogszabálysértésként az egyenlőbánásmódról és az esélyegyenlőségről, előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény /a továbbiakban: Ebktv./ 17. §-ának /4/ bekezdésére és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 50. §-ának /4/ bekezdésére hivatkozott.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az Ebktv. 17. §-ának /4/ bekezdése 2007. január 1-je előtti, a keresetlevél beadáskori szövege a következő volt: „A perben a Fővárosi Bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el.” E rendelkezésnek a 2006. évi CIV. törvény /a továbbiakban: Mtv./ 7. § /2/ bekezdésével megállapított, és jelenleg hatályos szövege úgy szól: „A Fővárosi Bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el, ha azt a fél a keresetlevélben, illetve a hatóság a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatában kéri.” Míg 2007. január 1. előtt minden esetben három hivatásos bíró járt el, azt követően a félnek a keresetlevélben ezt kérni kellett. Az Mtv. 13. §-ának /1/ bekezdése értelmében ez a törvény a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba. Egyéb hatályba léptető rendelkezést az Mtv. nem tartalmaz. Ez azt jelenti, hogy a kijelölés folytán eljáró bíróságnak a 2007. évben lefolytatott peres eljárása során a jogszabály módosított szövegét kellett alkalmazni, tekintettel arra, hogy az alperes a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatában, és ezt követően sem kérte, hogy a bíróság tanácsban járjon el. A bíróság tehát, amikor a 2007. február 26.-ától beérkező ügyben egyesbíróként járt el, szabályszerűen volt megalakítva. Ezen a tényen nem változtat az, hogy 2007. január 1-je előtt az alperesnek a tanácsban való eljárást értelmetlen lett volna kérni.

A Ket. 50. §-ának /1/ bekezdése kimondja, hogy a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le. A Ket. 50. §-ának /4/ bekezdése kimondja, hogy a hatósági eljárásban olyan bizonyíték használható fel, amely alkalmas a tényállás tisztázásának a megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: az ügyfél nyilatkozata, az irat, a tanúvallomás, a szemléről készült jegyzőkönyv, a szakértői vélemény, a hatósági ellenőrzésen készült jegyzőkönyv és a tárgyi bizonyíték. Az idézett rendelkezésre alapítva állította az alperes, hogy tényállás-tisztázási kötelezettségének kellő mértékben eleget tett. Kifogásolta továbbá, hogy az ügyvédekkel illető indokokkal a megyei bíróság érdemben nem foglalkozott. A tény ezzel szemben, hogy az alperes nem az ügyvédekhez, hanem az ügyészekhez képest nem jelölte meg a korlátozás ésszerű indokát, jöllehet az Ebktv. 7. § /2/ bekezdésének b/ pontja szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat /a továbbiakban: rendelkezés/ nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, amelynek az a/ pont hatálya alá nem tartozó esetekben tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van. Emellett megállapítható, hogy a határozat ügyvédekkel kapcsolatos indokai is tartalmazzanak ellentmondást. Ennélfogva a megyei bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy az ügyben a jogszabályoknak megfelelő érdemi határozatot hozzon, így megfelelő jogszabályra hivatkozott

akkor, amikor a tényállás tisztázatlanságában jelölte meg a határozat jogellenességét.

A megyei bíróság ítéletében az Ebktv. 7. § /2/ bekezdésére és a 8. § t/ pontjában foglalt rendelkezések megsértését is megállapította az alperes részére, mert a határozatában nem vizsgálta, hogy egyedi elbírálás alapján más /pl. rendőrhatalósági/ jogtanácsosok, és az ügyészek beléptetési megkülönböztetése is megvalósult-e, és ha igen, ennek mi a közvetlen ésszerű indoka.

A megyei bíróság által megjelölt szempontokon kívül a Legfelsőbb Bíróság rámutat arra, hogy az alperesnek az ésszerűség kérdésében is vizsgálandó kell. Meg kell határozni azt a határt, amin túl lehetőség mutatkozik a korlátozásra, illetőleg meg kell állapítani azt is, hogy ilyen határvonal az összehasonlítható csoportok között létezik-e. Jelen ügyben a kifogásolt rendelkezést hozók az ésszerű határvonalat az általuk legkisebb vállalható biztonsági kockázatban adták meg, amelynek megléte esetén egy meghatározott csoport iránt bizalmat éreznek. Ez eleve engedménynek tekinthető a teljes ellenőrzéshez képest. Megkülönböztetést egyébként jogszabály is tartalmaz /pl. jövedelemtől függő adózás, képzettségtől függő munkalehetőség stb./, a jelen ügyben az említett határvonalnak ilyen objektív tényezőkkel való körülírása azonban nem lehetséges. Ez azonban nem jelent egyszersmind a megkülönböztethetetlenséget. A megkülönböztetésre ugyanis nem a mérhetőség, hanem az ésszerűség ad lehetőséget. Ez azt jelenti, hogy a rendelkezést hozónak úgy kell a határvonalat meghatározni, hogy az az általában vállalható legkisebb biztonsági kockázattal járjon, az alperesnek pedig eljárása során azt kell vizsgálni, hogy az így meghatározott korlátozás valóban ésszerű volt-e.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a megyei bíróság ítéletét a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek az új eljárásban, a felperes kérelmében megjelölt valamennyi, kedvezőbb elbánásban állítása szerint részesülő jogász csoportra vonatkozóan le kell folytatnia az eljárását a Ket. 50. § /1/ bekezdés betartásával, és vizsgálnia kell a megkülönböztetés ésszerű indokait.

A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 79. § /1/ bekezdése szerint felszámítható költsége nem merült fel, ezért a perköltség viseléséről rendelkezni nem kellett.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-a értelmében személyes illetékmentességet élvező alperes által le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2008. szeptember 16.

**Bauer Jánosné dr. sk. a tanács elnöke, dr.Kovács Ákos sk. előadó
bíró, dr.Darák Péter sk. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő